

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

ŠT. 76. — NO. 76.

CLEVELAND, OHIO TOREK, 22. SEPTEMBRA 1914.

LETO VII. VOL. VII.

Mostno novice.

Kako se morajo ravnati ameriški slovenski državljani, ki bi morali še služiti v Avstriji.

POZOR ZA PAPIRJE.

Izvedeli smo, da je sodni-ja Zjed. držav pričela preklie-vati državljanske pravice onih mož, ki so tukaj postali državljani in so odšli v vojsko v sta-ro domovino. Pogodba med Avstrijo in Zjed. državami je taka, da kdor je prišel sem do 18. leta in postal državljan, ni obvezan na noben način služiti v Avstriji. Kdor pa je prišel v to deželo potem, ko je bil kli-čen za na naborno komisijo ali da ni odslužil vsega, kar bi mo-ral služiti, in je postal tu dr-žavljan, pa ga v Avstriji vse-eno primejo če tja pride. Toda če prišete nanovo zvestobo avstrijskemu cesarju, potem ko je postal ameriški državljan, zgu-bi vse ameriške državljanske pravice. Oni ljudje, ki so se oglašili pri avstrijski konzulu in prisegli morebiti tam zvesto-bo cesarju in so ameriški državljani, izgube državljanske pra-vice. Te informacije nam je da-la sodnija zjed. držav. Mi smo že takoj tedaj, ko se je vojska pričela, svrtili rojake, da bi hodili v stari kraj. Tu postane-te državljani in ostanite v tej svoji novi domovini, kjer je mir. Drugače je pa z onimi, ki so šli h konzulu in tam nazna-nili samo svoje bivališče v Cle-velandu. Ti, če so državljani, raditega ne izgube pravice do državljanstva. Mnogo jih je namreč takih, ki imajo denar in posestvo v starem kraju, pa se boje za to, in so se šli h kon-zulu naznaniti. S tem se niso prelozili proti ameriškiemu dr-žavljanstvu, če niso objednem prisegli, da služijo v armadi. Točko v pojasnilo rojakom!

V nedeljo se je odrl od velikanski udeležbi spomenik blagemu pokojniku Rev. Smre-karju v Nottinghamu. Slovenci iz vseh krajev so z veliko ude-ležbo počastili spomin prerano umrlega moža, ki je vedel, kaj je slovenski narod, za katerega je delal in trpel. Jako primeren nagovor je imel začasni župnik v Collinwoodu, Rev. Plevnik. Jako neumestno pa je govoril Anton Grdina, ki je pri grobu blagega rankega zopet prine-sel stari preprič na dan. Občim-stvo se je nad tem zgražalo in mnogo je zapustilo posvečeni prostor, očitno ogorčenih ra-di strankarskih in fanatičnih besed od strani govornika. Take stvari naj se v prihodnje na pokopališčih opuste. Za debate so dvorane, ne pa pokopališče!

Demokratski klub 23. var-de ima v četrtek, 24. sept. velik zabaven večer v Umanovi dvorani. Klub vabi vse, ki so de-mokratskega mišljenja k tem večerom.

Dr. Svob. Slovence, št. 2. SDZ priredi 29. novembra za-temni večer v Birkovi dvorani.

Slovenska naselbina stoji sedaj v znamenju stiskanja eladkega grozda, in veselo se glase razni "mlini" ki dajejo od sebe nektarski most. Groz-dje je letos posebno sladko, in vino bo eno najboljših zadnjih let. Gostilničarji in zasebniki po Pennsylvaniji, Ohio, Illinois in drugod so ugodno prošeni, da se glede dobrega vina obr-nejo na slovenske trgovce, ki imajo oglaš v našem listu. Prav gotovo bodo vsi dobro po-streženi z najboljšo kapljico.

Ogenj je zbruhnil pre-tečeni teden v poslopju slov. mle-karja M. Udovicha, kateremu je ugnil vse imetje. Skode je do \$5000. Naše sožalje nad ta-ko nesrečo. Upamo, da ostane-jo sedajni odjemalci zvesti ne-srečnemu mlekarju, da se izko-pije iz teške zgube, ki ga je skoro uničila.

Silna bitka pri reki Aisne še ni odločena.

Nad 2,000.000 mož se bori na obeh straneh že 7 dni.

Francoska in angleška poročila se vjemajo v tem, da so zvezne čete pridobile precej uspehov, toda odločilnega še ni. Nemci poročajo, da se drže na celi črti. Vojski veliko trpijo radi slabega vremena. Avstrijska armada je sedaj zbrana okoli trdnjave Premysl, kjer se pričakuje hudega boja z Rusi. Nemci so potopili šest angleških ladij. Lahi so mobilizirali pol milijona mož. Nove armade se pošiljajo iz vseh držav.

Hud pritisk Nemcev.

Pariz, 19. sept. Francosko uradno poročilo naznanja, da so francoske in angleške čete imele strašen boj pri Craone, in da so Francozi vjeli več Nem-cev in nekaj polkovnih zastav. Kljub temu pa celo francoska poročila trdijo, da je naval in pritisk Nemcev taklo silen, da francoske čete ne morejo nikjer naprej. Položaj se opisuje kot popolnoma nespremenjen te-ko kom zadnjih 6 dni.

Poročila iz pravega bojišča.

Na bojni črti, 19. sept. via Pariz. Obe sovražni armadi, nemška in francoska počivate. Lakota in silna utrujenost in pomanjkanje spanja je prisililo vojake, da so morali odpoči-ti od petdnednega neprestane-ga boja. Gromenje topov, stroj-nih lusk je potihnilo večerj zve-čer, in redko kdo bi slutil, da si stojite nasproti dve armadi, vsaka nad en milijon mož, ta-ka tihoča je vladala na bojišču. Nemški kot zavezni vojaki so ležali v globokih jarkih, skri-ti pred sovražnikom. Toda vsak trenutek se bitka ponovi. Do-čim vse drugo počiva, imajo predstave mnogo opraviti. Tu di-lavci, ki kopljejo jarke, ni-majo pokoja. Treba je uravna-ti bojne črte in prostore za vse že vojaštvo, ki prihaja. Bitka ki se bo vnela po tem počitku, bo še bolj krvava, in silnejša kot bitka pri reki Marne, kjer so se morali Nemci umakniti za 62 milj. Nemci so sedaj trd-no odločeni, da se ne dajo pris-li iz svojih postojank, dočim Angleži in Francozi ne odne-hajo prej, dokler ne vržejo po-novno Nemce nazaj v Belgijo.

Neki angleški polk je dobil povelje, da z naskokom vzame važno nemško pozicijo. Ko je bilo povelje prebrano, je ves polk pokleknil in molil. Potem pa so moške z nasajenimi ba-roneti hiteli naprej. Zda so se vrgli na tla, izstrelili salvo, zo-pet hiteli naprej za 15 sežnjem in zopet se skrili v grmovju ali v travi. Kot toča gosto so pa-dale kroglice iz nemških strojnih pušk. Angleški vojaki so pa pe-li, ko so drli naprej. Od celega polka je prišla polovica do nem-ške pozicije, ki je bila konečno zavzeta. Ujeti nemški častniki pripovedujejo o groznih zgu-bah. Neki nemški stotnik, ki je bil ujet, je povedal, da prvi ba-taljon prvega nemškega regi-menta ni imel nobenega čast-nika več, ko se je vršila bitka neprestano 9 ur. Neki častnik pruske garde se je izjavil: Moj regiment je šel v boj s 60 čast-niki. Samo pet jih je ostalo. 2000 moštva od polka je ali ustreljenih ali ranjenih.

Kaj pravijo Nemci.

Berolin, 19. sept. Sledeče uradno poročilo so izdali Nem-ci: Južno od Noyona se borijo četrti in trinaesti armadni zbor in del drugih nemških divizij. Mesto Beaumont smo vzeli z naskokom in pri tem zajeli 2500 francoskih ujetnikov. Napadi sovražnikov na celi fronti so bili odbiti. Nemška zahodna ar-

mada se nahaja v ruski provin-ciji Suvalkov in stalno napre-duje proti Rusom.

Srbski poraz?

Dunaj, 19. sept. Brzojavke iz Zagreba poročajo, da je bil poraz onega dela srbske arma-de, ki je pridrl v Avstrijo, ozi-roma Slavonijo, bil hujši ka-kor se je prvotno poročalo. Srbi so bili popolnoma potlačeni in poginili v divjem begu preko Save. Mnogo jih je utonilo. Avstrijska armada potem, ko je zmagala Srbe slednjih ni pre-ganjala, pač pa je ostala na avstrijskih tleh.

Rusko poročilo.

London, 20. sept. Petrogradski dopisnik "Weekly Dispatch" poroča: Avstrijci so zažgali in zapustili veliko trdnjavo Jaroslava v Galiciji, kjer so Rusi osvojili prvo postojanko pred to trdnjavo, imenovano Kržišev. Na ta način imajo trdnjavo Premysl, kjer se avstrijske čete postavijo v bran, nobene zve-ze z ostalo avstrijsko armado.

Havas brzojavna agencija po-roča: Ruske čete so zavzele ut-runjene pozicije pri Siniavi in Samoboru v Galiciji. Ko so se Avstrijci umaknili, so podrli za seboj vse mostove.

Nova avstrijska armada.

Berolin, 19. sept. One avstrijske čete, ki so se umaknile iz Rusko - Poljske in severne Galicije, so se postavile v no-vo obrambeno črto in se pri-pravljajo, da sprejmejo sovraž-nika. Avstrijska armada šteje v Galiciji še vedno 600.000 mož. Zbirajo se v treh oddelkih, ki so zavzeli jako dobre pozicije. Trdnjavo Premysl je dobro preskrbljena z živcem za 6 mesecev in posadka v trdnjavi šteje 60.000 mož.

Italijani proti Avstriji?

Iz Pariza se poroča, da je avstrijska vojna uprava poslala na jug na tirolsko laško mejo 300.000 mož močno armado, ker se boji, da Lahi v ugodnem trenutku prestopijo avstrijsko mejo. Nadalje je avstrijska vla-da v skrbih glede balkanskih narodov. V Bukarešti, glav-nem mestu Rumunije, so se vršile demonstracije proti Av-striji. Avstrija je sicer prepriča-na, da bo zdržala v boju s Srbi in Rusi, toda jako nevrjet-no je, če bi mogla zdržati proti balkanskim narodom in Italiji.

Iz Londona se poroča, da je francoska vlada ponovno na-prosila Italijo, naj se pridruži zavezni četam. Obljubujejo Italiji vso južno Avstrijo in nekaj otokov.

Nemci potopili 6 parnikov.

Kodanj, 20. sept. Kakor po-ročajo iz Stockholma, Švedska, se je v resnici vršila pomorska bitka med Rusi in Nemci. Po-roča se, da je mnogo ruskih bojnih ladij dospelo v Helsing-fors, močno poškodovanih. Ru-ske bojne ladje so se borile z nemškim brodom v bližini Bornholma.

London, 20. sept. Dasiravno v severnem morju ni prišlo do ničljne bitke med angleškim brodom, pa sporoča angleška admiraliteta o drugih bojih na morju. Nemška oklopna kri-žarka Koenigsberg je zasačila angleško laško križarko Ilegasus v Zanzibariju, kjer je po-pravljala svoje stroje. Nemška križarka je napadla angleško in jo popolnoma uničila. Angleži trdijo, da so imeli 25 mrtvih in 80 ranjenih.

Nemška križarka Emden je ujela šest angleških trgovskih parnikov v Bengalskem zalivu. Nemci so potopili pet parnikov, šestega pa so z ranjenci poslali v Calcutto. Na drugi strani pa je zopet angleška križarka Carmania ujela nemško laško kri-žarko Berolin, ter jo potopila. Razbita angleška križarka Peg-asus, je dosedaj jako dobro služila Angležem. Razdejala je nemško pristanišče Dar es Sa-laam v vzhodni Africi, potopi-la eno nemško topničko in torpedovko.

Odločilna bitka še vedno v teku.

London, 20. sept. Exchange Telegraph prinaša iz Pariza sledečo brzojavko: Francoske in angleške čete na levem krilu neprestano napredujejo. Nem-ško krilo generala Von Klucka je izpostavljeno hudemu ob-streljevanju.

Pariz, 20. sept. Uradno se je naznanilo, da so Nemci po hudem boju severno od Soissonsa potisnili Francoze nazaj, toda Francozi so (Nemce kmalu zo-pet pregnali iz njih postojank. Francozi so napredovali na des-nem bregu reke Aisne. Ravno tako smo severno od Rheimsa pregnali sovražnika, dasi se je krčevito ustavljal. V Argoni je položaj nespremen-jen. V okolici Vouvre je dežev-je toliko namočilo tla, da je premikanje čet skoro nemogo-če.

Dne 20. sept. je infanterija na obeh straneh počivala, če francoska artilerija je obstre-ljevala močne nemške pozicije. Jules Vendrines, znani franco-ski zrakoplovec je imel intere-santen boj v zraku z nemškim zrakoplovom. Opazil je nemški zrakoplov nad Francoskimi četami, in je v zraku najbrž opa-zoval stališče francoskih čet. Vendrines se je takoj podal v zrak, nasledoval nemški zrakoplov, katerega je obstreljeval z avtomatično puško, dokler ni nemški zrakoplov padel na tla. Bitka v zraku se je vršila v nav-zočnosti stotisočih mož. Ven-drines se je meranjen vrnil iz boja.

Odlašanje zmage ugodno za Francoze.

Vojaški izvedenci v Parizu govorijo, da čimdalje se odlaš-a odločilna bitka pri Aisne, tem-bolje za Angleže in Francoze, slednji lahko v nekaj dneh po-stavijo novo armado na bojno polje, ki nadomesti utrjene vo-jake. Nemci so ta čas za vso si-lno obstreljevali Rheims, kjer je važno železniško križišče. Dasi se v mestu napelja mnogo

škode in podrla tudi slavno zna-mo katedralo, kjer so bili svoje dni kronani francoski kralji in kjer je bivala svoje dni tudi znana Devica Orleanska, pa se Nemcem ni posrečilo to trdnja-vo vzeti, pač pa so se morali celo umakniti proti severu, kot trde francoska poročila. Vojaki na bojišču mnogo trpijo. Vče-raj je padla silna toča, in pri-tušnil je mraz, toda na vojske to ni imelo nobenega upliva, dasi so brez šotorov. Navduše-nost na obeh straneh je veli-kanska.

Poročila nemškega generalnega štaba.

Berolin, 20. sept. Včeraj je nemški generalni štab izdal sle-deče poročilo: Položaj na za-hodnem bojišču je popolnoma nespremenjen. Francosko-An-gleške čete so bile prisiljene stopiti v defenzivo v močnih utrdbah, in napadi se nepresta-jo ponavljajo. Priprave za na-pad na francosko trdnjavo Ver-dun, so sedaj končane. V Afri-ciji so se nemške čete spopri-jele s francoskimi ob meji. Po-ložaj na bojišču proti Rusom je pa sledeč: Četrta finska strel-ska brigada je bila poražena blizu Augustowa. Nemci so za-sedli ruska mesta Grannevo in Szusutyn.

Kaj poročajo iz Dunaja?

London, via Berolin, 20. sept. Po brezličnem brzojavu je do-speła sledeča brzojavka iz avstrijskih krogov: Poroča se, da ruska poročila o ruskih zmaga-h niso vselej verjetna, in da so imeli Avstrijci v zadnjem tednu nekaj dobrih uspehov nad ru-skimi četami. Avstrijska armada je zbrana okoli močnih trdnjav in pripravljena za nadaljne bo-je. Ruski general Martos, ki je baje dal povelje, da se mora vse moške prebivalce v vzhodni Pruski potisniti, je bil pripeljan od Nemcev v verigah v Halle-Sojen bo pred vojaško sodnijo. (Nemci so poročali že 2. sept. da je bil general Martos ustre-ljen.) Neki laški časopis po-roča, da je stališče nemške ar-made v Franciji jako ugodno, in neki nizozemski brzojavni urad naznanja, da je nemški centrum že začel s prodiranjem proti jugu, ko je vrgel franco-ski centrum nazaj.

Poročila o ruskem napredovanju.

London, 20. sept. Central News poroča: Pri avstrijski trdnjavi Premysl se nahajajo tri-je močni armadni zbori. Nem-ški vojni urad je svetoval Av-strijcem, da držijo to trdnjavo, dokler ne pridejo nove čete iz Nemčije na bojišče.

Petrograd, 20. sept. Ruski generalni štab poroča: Avstrijs-ke čete, ki so nam hotele za-braniti prodiranje pri Barano-vo in Ranihovo, so bile pogane nazaj s teškimi zgubami. Trd-njavo Jaroslav obstreljujemo s teškimi oblegovalnimi topovi. Tudi okoli trdnjave Premysl se

vršijo hudi boji. Ruske čete, ki korakajo preko galških goz-dov, so dobile na potu mnogo zavrznenih avstrijskih topov.

Generalu Renenkampu se je posrečilo zadržati nemški na-predek v vzhodni Prusiji. Na črti med Vrtislavo in Ivon-gerodom so Rusi zajeli 36 nem-ških haybic, katere so Nemci poslali na bojišče, da bi obstre-ljevali trdnjavo Ivangorod. En nemški armadni zbor, pod po-veljstvom generala Treya je dobil tako občutne zgube pri Sandirimu, da se nahajajo samo ostanki te armade v Galiciji.

London, 20. sept. Saška nem-ška kavalerijska divizija, ki je pred kratkim dospela v vzhod-ni Prusko, je doživela teške zgube. Rusi trde, da so Avstrij-ci izgubili 35 odstotkov svoje armade v Galiciji, in da so rus-ke zgube v primeri z avstrijski-mi jako majhne. To je pripiso-vati dejstvu, da Rusi, kadar ču-tajo močnejšega sovražnika, se takoj umaknejo. In Avstrijci jih ne preganjajo, ker se drže svo-jih trdnjav.

Avstrijska torpedovka potonila.

Dunaj, via Benetke, 20. sept. Avstrijska torpedovka št. 27 je potonila v pristanišču v Pulju. Pomorske oblasti ta dogodek jako skrivajo, toda govori se da so kotli eksplodirali na la-diji.

Avstrijci se neprestano utrju-jejo vojno pristanišče Pulj. Noč in dan so delovali na delu. Vsaka trdnjava posebej je obdana s trojnimi žičnim plotom.

Italijani se pripravljajo.

London, 20. sept. Vlada je mobilizirala 500.000 Italijanov. Po vseh mestih se nadaljujejo demonstracije, in ljudstvo zah-teva vojsko proti Avstriji.

Razne brzojavke.

Berolin, 20. sept. Časopis "Vorwaerts" organ socialistič-ne stranke se danes pritožuje, da nemška vlada ne izda nobe-nih novic, in nadaljuje: Ze dol-go časa čutimo Nemci, da časopisje na Angleskem, Franco-skem in v Ameriki dobiva fina poročila iz vojske, dočim doma-če časopisje ne more dobiti po-ročil. Dne 10. sept. smo slišali, da so se naše čete nekoliko umaknile in to je bilo vse po-ročilo od tedaj. Mi zahtevamo novic iz bojišča," tako konča časopis.

Niš, via London, 20. sept. Uradno se poroča, da so Srbi pregnali avstrijsko armado, broječo 20.000 mož v Novem Pazaru.

London, 20. sept. Iz Haaga se poroča, da je bil v bitki pri Marne ranjen četrti sin nem-škega cesarja, August Viljem, in sicer na levi roki. Od cesar-ja je dobil za to red železne kro-ne prve vrste.

London, 20. sept. Iz Dunaja se poroča, da je prišlo do do-govora med rusko avstrijsko in srbsko oblastjo, da zamenja-jo ujetnike v enakem številu.

10.000 otrok vrže-nih na cesto.

Čimdalje več grozovitosti se pripoveduje o Nemcih, kako delajo z mirnimi ljudmi, kako preganjajo ženske in otroke! Odkar se je vojska pričela, niso se slišali, da bi Francozi ali Angleži kaj zločinskega storili, kajti Francozi in Angleži se bo-je kot gentilemani, dočim se je ravno v tej vojski pokazala vsa barbarska surovost Nemcev, pravi vandalizem, kakor je vla-dal v vojskah starega veka. Nemci so odrekli materam me-sta Bruselj, da ne smejo dobi-vati od kmetov mleka, kakor smo že poročali. In sedaj po-ročila nosijo nove brzojavke in pisma, polna nemških okrutno-stij nad malim belgijskim na-rodnom.

Posebno barbarsko so Nemci postopali v mestu Louvain, v Belgiji. To mesto je eno naj-bolj cvetočih belgijskih mest, in šteje do kakih 50.000 pre-bivalcev. To mesto je bilo dra-gocen zaklad Belgije. Evropej-ci in Amerikanci so hodili sem in se učili iz starih spominov nekdanje evropske zgodovine. In poleg tega, mesto ni bilo utrjeno, torej se sploh obstr-jevali ne bi smelo po medna-rodnem pravu. Toda kaj vpraša surovi German, kaj je pravica in omika in kultura. V svoji fa-matični jezi razdere vse, kar mu pride v roke. Belgijci so imeli v Louvainu svetovno uni-verzo, vseučilišče, ki se je pri-merjalo lahko najboljšim uni-verzam celega sveta, in ta se-dež modrosti so Nemci razde-jali s svojimi topovskimi kro-gljami. Pa ne samo to! Razbili in razdejali so dragocene knji-žnice, kjer so se hranile knjige iz 15. stoletja, ki so nam pri-povedovale o tedajni zgodovi-ni. Vsi ti učeni zakladi so imeli silno vrednost, spoštoval je ves svet te svetinje, toda German je to razdeljal, in užga-no mu je ime barbara za veke v zgodovini. V svoji furiji so razdrli krasno katedralo, delo srednjeveškega gotskega sloga, krasno, zgodovinsko mestno palačo so spremenili v hlev, in podrli so domove tisočim mir-nim prebivalcem, ki niso nikdar nikomur storili kaj zalega!

In kar je še hujšega! Niti ene osebe se ne more dobiti, ki bi pričala o še hujših nemških grozovitostih. V vseh, ki so nekaj milj od Louvaina, v pri-jetnem mestu Tirlemontu, 15 milj na vzhodu v Bruslju, 20 milj proti zapadu, nihče ne ve nič o zgubljenih ljudeh v Lou-vainu. Ko je solnce jutraj za-šlo, niso več vedeli, kjer je stalo mesto Louvain. Mesto z mož-mi, ženami in otroci je zginilo.

Barbarske nemške živine se niso ozirale na spol, na starost, vse, kar so mogli doseči, otro-čje, ženske in starčke, vse so Nemci pobasali v svoje vojaške vlake in odpeljali te nesrečne ljudi v nepoznane kraje, proč od svoje domovine.

Dne 27. avgusta je zmanjka-lo v Louvainu 10.000 žensk in otrok. Pet ameriških žurnalis-tov, ki so bili tedaj v Louvainu, napolnili jeklene hord, so videli strašne prizore na ko-lodvoru. Eden je bil Richard Harding Davis, Arno Dasch, Will Irwin, Gerald Morgan in gospodična Mary O'Reilly.

Nemci so zaprli več ameriš-kih vojnih dopisnikov na bo-jišču, s katerimi niso baš prijaz-no postopali. Gonili so jih od ene postaje do druge, od enega poveljnika do drugega, jih za-ničevali in psovali. To je naj-lepši znak nemške kulture.

Ameriška dopisnica Mary O'Reilly je bila prijeta v Liege, in ker ji niso mogli ničesar do-kazati, so jo spustili. Njen ame-riški potni list so ji omenjali s Dalje na drugi strani.

CLEVELANDSKA AMERIKA.

IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Cleveland po pošti \$2.50
Posamezne številke po 3 centa.

Dopisi brez podpisa in oznake se ne sprejemajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Krainers) in the city of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 9th 1909, at the post office at Cleveland, O., under the Act of March 3, 1879.

No. 76. Tues. Sept. 22 1914

Vojna pravila.

Mnogokrat citate, da je armada ene ali druge države prekršila vojna pravila in nastopala posebno surovo proti sovražnikom in minim prebivalcem. Zato je pa dobro, da ljudje vedo, da so postavljena posebna pravila za vojsko, po katerih se mora vsaka armada ravnavati, če hoče veljati za civilizirano. Šledeča pravila je izdala haaska mirovna konferenca za vojsko:

Bojišče se imenuje ves prostor, kjer se posamezne armade bojujejo, vse ozemlje in vodovje, ki jim pripada, pa tudi zračni prostor nad njimi. Bojišče tvorijo tudi prekomorske kolonije in avtonomne dežele vojskujočih se držav. Izvzeti so le oni kraji ozemlja ali teritorij, ki so po posebnem dogovoru med vojskujočimi nevtralizirani. Tako da je na primer reka Donava od Braila do svojega izliva nevtralizirana in na tem delu reke se ne smejo vršiti nikakršne vojne operacije. Trajno nevtralizirane so tudi reke Kongo in Nil v Afriki, sušnji in pampski prekop. Do leta 1908 je bilo tudi črnogorsko jadransko vodovje nevtralizirano.

Vojevati se sme le oborožena organizirana vojska sila vojskujočih se držav. Oboroženo in nasilno postopanje proti prebivalstvu sovražnikove dežele je ravno tako prepovedano civilnemu prebivalstvu poseči v boj. O tem se je že mnogokrat sporočalo iz bojišča.

Pod zaščito vojnega pravila sto je vse osebe, ki spadajo kot pomožne sile k armadi, vendar pa ne nosijo orožja. K temu spadajo n. pr. vojaški duhovniki, vojni uradniki, vojni poročevalci, itd. Ako pa padejo te osebe v roke sovražnika, jih je smatrati za vojne ujetnike.

Nedotakljive pa so osebe, katerim je poverjena naloga, da postredujejo med armadami. Njih znanenje je bela zastava, spremlja jih običajno troben-tač ali bobnar. Sovražnik sicer ni dolžan sprejeti parlamentarja ali mirovnega posredovalca, toda obvezan je ščititi takega posredovalca.

Ogleduh ali špijon zapade prekomu sodu, ustreliti se ga sme, kakor hitro je njegova krivda po vojaški sodnji dokazana. Tako vojaško sodbo izvrši lahko vsak poveljujoči častnik. Špijon pa ne more biti več kaznovan, če se mu je posrečilo priti k svojemu vojnemu oddelku, in ako pozneje pade v roke sovražnika ne da bi mu bila dokazana nova špijonaža.

Strogo pa se mora od špijona ločiti vojnega posredovalca. Špijon je le oni, ki se tajno ali nepravilno postavi zadržuje na operacijskem ozemlju armade in skuša zvedeti razne vojaške skrivnosti, da jih sporoči neprijatelju.

Vojaške osebe v uniformi, ki pozvedujejo v sovražnem ozemlju, osebe, ki popoldnoma odkrito in po povelju prenašajo gotova poročila in komunicirajo, ki se nahajajo v zrakoplovih, se ne morejo smatrati za

špijone.

V smislu petersburške konference leta 1864 je prepovedano rabiti v vojni eksplozivna streljiva, ki ne tehtajo več kot 400 kilogramov. Haaska mirovna konferenca pa je poleg tega še prepovedala: Uporabo strupa in zastrupljenje orožja. Neprijatelja zavratno umoriti ali ubiti. Ubiti ali raniti sovražnika, ki se je udal ali ki se ne more braniti. Zlorabo znakov in zastav neprijatelja, bele zastave "Rdečega križa". Prepovedano je siliti državljane neprijateljske države, da se udeležijo vojne proti tej državi. Prepovedano je brez nujne potrebe poškodovati ali vzeti imetje neprijateljevim podanikom.

Osebnost pa je tudi prepovedano rabiti dum-dum kroglice, to je takle, ki se v človeškem telesu deformirajo in povzročijo posebno nevarne rane. Prepoved metati bombe iz zrakoplovov ni več v veljavi.

Dovoljeno je v vojni prekršiti sovražnika, ako se to da doseči s sredstvi, ki niso v nasprotju z zgornj navedenimi pravili.

Oblegati in obstreljevati se smejo le trdnjave in ona mesta, kraji, postopja, ki se branijo. Te kraje je dovoljeno obmetavati tudi z bombami iz zrakoplovov. Oni pa, ki obstreljujejo, imajo dolžnost, da po možnosti priznana poslopjem ki so namenjena službi božji, znanstvu, umetnosti, posebno pa bolnišnicam, Oblegani morajo v to svrhu razobesiti belo zastavo na svojih postopjih.

Strogo je prepovedano pleniti v zavzetem mestu.

Dovoljeno je tiritati od sovražnika denar. Dovoljen je princip: Kakor ti meni, tako jaz tebi!

Vojni ujetniki uživajo v modernih časih posebne pravice. Vjetništvo ne sme škoditi niti na življenju niti na zdravju, niti na imetju. Če pokusijo bežati, ne smejo biti kaznovani. Ako se jih proti častni besedi odpusti v domovino, tedaj ne smejo več v vojno svoje domovine, in tudi njih lastna država jih ne sme siliti več na vojno.

Posebno varstvo uživajo bolni in ranjeni vojaki. Pravila, kako se mora postopati z ranjenci, je sprejelo 35 držav. V smislu teh določb uživa samaritanska služba na bojnem polju posebne privilegije, in uslužbenci, ki se brigajo za ranjenec, so nedotakljivi.

Če se sovražnik polasti kake tuje dežele, tedaj so prebivalci iste dežele dolžni pokoriti se sovražniku, toda ni jim treba obljubiti zvestobo. Pač pa sme sovražnik pobirati davke živež in prisiljati ljudi, da opravljajo svoja dnevna opravila. (Tako delajo sedaj Rusi v Galiciji, ki je pod rusko upravo.)

Sovražnik se ne sme polastiti denarja v javnih blaginjah in v kolikor je to potrebno, tudi drugega neprijateljskega denarja. Privatna lastnina pa je v vojski nedotakljiva.

Poveljnik vojskujočih se armad so principijelno pooblaščen sklepati medseboj vojne dogovore, katerih vednost ni odvisna od dovoljenja vladarja. Najvažnejši teh vojnih dogovorov je premirje, manj važni so pa dogovori glede predaje ujetnikov, pokopavanja mrličev, transporta ranjenec, itd.

Za časa premirja se morajo ustaviti vse direktne sovražne operacije, vojno stanje pa traja seveda naprej. Premirje traja toliko časa, da se oboja sovražnika zjedinita in se sklene mir, ali pa če eden ali drugi krši premirje, nakaar se začne zopet prava vojna.

Nadaljevanje iz prve strani.

10.000 otrok vrženih na cesto.

nemškimi cesarskim orlom. Potem je bila šele gotova, da sme hoditi okoli, ne da bi se ji vsak nemški barbar približal. Na lezniški postaji je bilo tedaj kakih dvajset vlakov, napolnjenih z ženami iz Louvaina, katere so Nemci grabili, da jih

prepeljejo v vojno ujetništvo. Nekaj siromskih zastopnikov "Rdečega križa" je tem ubogim ženam delila vodo. Jok je bil na obrazu vseh, plaho in sirotno so gledale iz oken posameznih vozov — ne vedoč, kam jih pelje nemška pohotnost in nasilnost. In pri ženskah so bili otroci, mali otroci, od novorojenčev do deset let starih dečkov in deklic. Nihče ni hotel jesti, pač pa so vsi kričali, da jim (Nemci) povedo, kam jih peljejo. Ena izmed mladih žensk, obklicana s tihimi solzami, mi je prišla prirodevati:

"Pravite, da je danes nedelja. Pred desetimi dnevi so Nemci prišli v Louvain. In tedaj smo vedele me ženske, da se začne trpljenje za nas. Prej je stanoval v Louvain belgijski kralj s svojim štabom. Ko so odšli, smo ostale same ženske, otroci, starci in duhovniki.

Prišli so Nemci, cel devet nemški zbor. V naših cerkva: so postlali svojimi konjem, v šolah so imeli konji svojo krmo, ropali so po trgovinah in odnesli vse, kar so dobili. V stolnici so spravili svoje kroglice in streljivo. Vsem prebivalcem so takoj vzeli vse orožje. Nekoga starega moža so takoj uvelikli, ker je skrival revolver.

Siromak je stanoval na zapuščenem kraju mesta, in se je z revolverjem branil roparjev. Noč za nočjo so ulanci brskali za orožjem po privatnih hišah. Potem so nas pa naredili za ujetnike. Samo en član družine je smel iti enkrat na dan na cesto. Kakor hitro je nastala tema, niso smeli prižigati nobene svetilke. Nemci so rekli, da dajemo znamenja našim roparjem. In v mestu je bilo 40 ti-soč starcev, otrok in žensk, in 50.000 nemških vojakov, ki so se bali slabotnih žensk in otrok. Pa vedeli smo, da pride še huje.

Ko so bili Nemci pregnani pri Wauvre, premagani pri Diest, so se navalili na Louvain. Beželi Nemci so postali kakor divjaki. Nemški guverner nam je prepovedal zapreti naša hišna vrata, najsi bo pomoči ali po dnevu. Brez naših mož, brez našega orožja, samo me ženske in naši otroci živeli v neprestanem strahu.

V torek zvečer, 25. avgusta se je mseto uprla. Nekateri so trdili, da so prihajali premagani dragonci iz Tirlemonta. Drugi so kričali, da so dijaki streljali na Nemce. Nihče ni mogel povzrediti resnice, kajti pred polnočjo so nad nas pridli nemški ulanci, ki so nas ženske in otroci z bajoneti pregnali iz naših hiš. Starci, ženske in otroci, vse je bilo pregnano na neko polje blizu mesta.

Tam smo žalostno popadali na tla, nad desetisoče nas je bilo. Otroci so jokali, nemški ulanci pa so postavili topove in strojne puške. In grozilo! V mestu smo slišali, kako Nemci streljajo mirno prebivalstvo, kar je bilo še ljudj v mestu. Tekom dveh ur so postrelili 500 možkih in žensk v Louvainu. In vojaki so nam povedali, da si moramo to zapomniti, da se ne bodedo puntali proti njim!

Proti jutru so potisnili vse moške na cesto. Vojaki so jih gomili z bajoneti. Tisoče množ se je oziralo nazaj, kjer so jih klicale žene, njih mali otroci, ki niso vedeli, kam peljejo njih očete! Kamen bi moral jokati pri tej nemški grozovitosti.

Pa moram povedati resnico. Nekateri nemški vojaki so čutili usmiljenje z nami, večina sicer ne, dočim so se odlikani nemški častniki smejali naši beži in revščini. (Neki vojak, ki je hotel tolažiti neko ženo, je bil udarjen od nekega mlečnozobega nemškega poročnika s sabljo po glavi, da se je takoj zgrudil. Ženske so vprašale častnike, kam peljejo njih moške, pa so se smejali in rekli, da ne pridejo nikdar več nazaj, ker bodejo delali v rudniki na Nemskem. Otroci pa so jokali, da se je srce krčilo ženskam.

Nekaj žensk je znorelo, ko so jih skopaj zvezale surovine nemških vojakov. Ena se je pred nami ustrelila. Počiva v miru, duša belgijska, ki si prežala, ncs še čaka nemško gorljivost.

Ne morem povedati, koliko žensk je nosilo, bojne otročice na rokah. Zvijali so se siromaki v bolečinah, častniki nemške armade pa so se smejali zraven. Rekli so, da ti otroci ne bodejo nikdar več videli belgijske domovine.

Ponoči smo se ostale na polju. Zleze smo skupaj in stiskale otročice k sebi. Daleč tam za nami pa smo videle visoke plamene, kako ližejo proti nebu. Nemci so zažgali naše domove, vse je zgorelo. Do jutra smo slišale, kako so streljali po mestu.

Poslušale smo nemške vojake, kako so se pogovarjali pri večerji. Slišala sem enega, ko je rekel: Kaj je to vojska? Kaj smo mi hudiči, da sejem tako gorje med uboge ljudi? Kaj bi reklo naše žene in otroci, če bi se tako z njimi postopalo?

Dva dnij smo bile na polju. Dobile smo kruha in vode. To-diko, da nismo poginile lakote. Sedeset žensk je umrlo na polju, 85 otrok so pokopali na surovi zemlji. Videla sem otroke, kako so grizli travo, ker jim matere niso moge ničesar dati!

Bog povrni nemško surovost in zverinstvo nad Louvainom. Dan osvete mora priti, če je kak pravica Bog nad nami. Take zverine morajo biti kaznovane. In kdo jim privoščil zmago? Hudič in Belcebub na razpol!

Iz stare domovine.

Umrla je v Ljubljani gospa Katarina Leutgeb, soproga A. Leutgeba, rokovičarja pod Trančo.

V vojaške namene prodani konji. Vsled odloka finančnega ministrstva makazovati so se začela izplačila za navedene konje dne 16. avg. Večina posestnikov takih konj je tedaj že v posesti popolnega zneska, za katerega so prodali svoje konje. Ostali so dobili svoja izplačila — kakor se je izvedelo — prav gotovo do 1. sept.

Slovensko planinsko društvo objavlja, da je Kamniška koča na Kamniškem Sedlu še oskrbovana. Turistom se tedaj priporoča izlet v Kamniške planine, ker so vse ondote planinske postojanke Osrednjega odbora se tudi meseca septembra oskrbovane.

Južnostajersko hmeljarsko društvo v Žalcu. Vodstvo hmeljarskega društva je opozorilo vse hmeljarje na sledeče štiri nasvete, katere jim more pomagati pri pripravi hmelja na letošnje, jako kritične hmeljske letine. Obrambni hmelj posušite pravilno in ga sortirajte taklo, kakor to kupec zahteva: skrbno sortiranje je letos bolj potrebno, kakor druga leta. — Dovolj posušeni hmelj naj se da po izvežbanih ljudeh skrbno in vestno pobasati v vreče, katere hranijo po tem na primernem kraju. — Zivahne hmeljske kupčije se je nadejati se le po končani vojski. — Ni ga človeka, kateri bi že danes vedel kaj zanesljivega povedati o bodočih hmeljskih cenah.

Poročil se je pri sv. Ivanu v Trstu zdravnik dr. Drag. Perničič z gospodično Avgusto Marjono Pavšlar.

Poročil se je dne 15. avg. v Pragi na Kraljevih vinogradih Franc Veble, živnozdravnik v Ševnici z gospodično Olgovo Vidmarjevo iz Kapelj pri Brežicah.

Bolniške strežnice pri Rdečem križu. Vsak dan se oglašajo pri deželnem in gospejnim pomočnem društvu Rdečega križa za Kranjsko osebe obeh spolov, ki žele biti porabljene kot bolniški strežniki, oziroma strežnice v deželi ali na bojišču. Ker društvo ni moglo vsake-mu posebej odgovorjati, se nasvetuje da se ne more rabiti oseb brez strokovne naobrazbe, to se pravi, brez tečaja za bolniško strežbo. Kdor ima resno voljo pomagati, se mu bo že pritenčnost nudila, ker deželno in gospejno društvo Rdečega križa bo gotovo pravočasno poslalo poizvedovalno občinstvo pomoči, posebno kar se tiče bolniške strežbe.

— Znaki Rdečega križa. Začetkom vojnih dogodkov se rav-

na na obzalovalja vreden način postavno varstveno znamko Rdečega križa, ker nosi velika množina oseb, ki niso upravičene nositi znaka te družbe in ker tudi imejtelji trgovin svoje blago po izlozbah označujejo z Rdečim križem. Opozorja se torej, da so samo funkcionarji avstrijske družbe Rdečega križa, in glavnih društev in podružnic, nadalje od teh družb k službi Rdečega križa postavljeni zavodi in v vojski službe osebe upravičene nositi Zenevski križ. Da se izključi zloraba, bodo funkcionarji družbe Rdečega križa, deželne in ženske pomožne družbe Rdečega križa za Kranjsko podelili obrambice, opremljene s pečatom te družbe. Razum tega dobe upravičenci do teh obrambic na njih imele se glasečo legitimacijo. Tako so postopali tudi v drugih deželah. Osebe, ki nosijo obrambice brez stampilj ter se ne morejo izkazati z na njih se glasečo legitimacijo, se bodo morale zaradi tega zagovarjati.

Rdeči križ. Za prevoz ranjenecv in bolnih vojakov s kolodvoru v Ljubljani v zavode Rdečega križa rabili se bodo vozovi. Naproša se posestnike privatnih vozov omnibusov, luskovih vozov in brekov, da prepuste te na vsak način Rdečemu križu v slučaju potrebe na razpolago.

Dijaške počitnice. Ni še odločeno, ali bodo dijaške počitnice trajale letos kakor druga leta, ali pa se bodo podaljšale. Na Kranjskem prevladuje mnenje, da bi se novo šolsko leto začelo kakor ponavadi s 15. septembrom. Za poljska dela pač dijaki ne bodo prišli dosti v poštev, za druga dela tudi ne in je obče gotovo najbolje, da se dijaki uče. V Ljubljani je tudi mnogo ljudi, ki jim je precejšnja pomoč, da imajo dijake na hrani in na stanovanju, in če bi jim ta dohodek odpadel, bi prišli lahle v veliko stisko. Seveda, če se bodo šolska poslopja rabila za druge namene, potem o šolskem poduku ne more biti govora.

Nezgoda pri otroški igri. Enajstletni posestnikov sin Anton Šetina iz Zg. Pirnič se je igral z drugimi otroci skrivalnice. Ko je pogledal skozi podstrešno okno, mu je neki tovariš vrzel kamen v oko ter ga težko poškodoval. Deček bo najbrže izgubil oko.

Za "Rdeči križ" v Celju. Za podružnico Celjska okolica je položil dr. Božič v Celju iz poravnave Wengust — Tlaček 10 K. Dalje je nabrala gospodična Helena Levstik v okolici občini za "Rdeči križ" 145 K. 90 vin in Mih. Levstik 782 K. 76 vin.

Pričetek šolskega poduka na Stajerskem. Kakor poročajo stajerski listi, je zahtevalo naučno ministrstvo izjave o pričetku šolskega leta. Odločitev se sicer ni padla, vendar pa je upati, da se je začel poduk na graških ljudskih in meščanskih šolah že 16. septembra, najkasneje pa se začne 1. oktobra. Na srednjih šolah se bo pričelo s podukom še le z Novim letom. Samo po sebi umevno je, da se boke začel poduk po ljudskih šolah na deželi gotovo ob istem času kakor v Gradcu.

Uboj v Polakovi tovarni. — M. ha Blaž, 31 let star, pristojen v Jezico, oženjen strojarski pomočnik je bil kakih 9 let zaposlen v Polakovi tovarni. Obdolženec pravi, da se mu je vedno obljubovalo, da mu bodo plačo primerno zvišali, kar se je poslednja leta res zgodilo. Blaž je že dolgo stremil za tem, da bi dobil mesto strižca. To je on odedel, v katere a se ko-že strižejo, torej eno najtežavnejših del, pri katerem se zahteva veliko pozornost in izurjenost. Tu so zaposleni le starejši in izurjeni delavci. Ni čudno, da je obdolženca zelo iznenadilo dejstvo, da je to za kratek čas izpraznjeno mesto dobil Anton Krese, mlad delavec, ki je bil komaj eno leto zaposlen v tej tovarni. Jezil se je na Bitence, nadledovodjo te tovarne, češ, da ga sovražil in pripomnil, da sedaj že smrkovci strižejo. 15. junija t. l. okoli 2. ure popoldne je šel delavec Ivan Novšak od plotu s trugo pobrat odpadke, pri čemur mu je Dalje na tretji strani.

Bolečine in okorelosti

katere povzroča revmatizem, obistne nepravilne ali nevarne se lahko hitro odpravijo s pomočjo

SEVERA'S GOTHARD OIL

(Severova Gothardska Olja). Zmanjša vnetje, prežene otekline in odpravi krče in okorelosti.

Cena 28 in 50 centov. V vseh lekarnah.

Izčno za toaletno in kopeli. **Severa's Medicated Skin Soap** (Severova Zdravilo Milo) Dobro milo za brisanje in izpiranje. Cena 15c.

SEVERA'S TAB-LAX. Sladkorova odvajala. Cena 10 in 25 centov. Za stroko 1 odročilo.

Naprosi v vseh lekarnah. Vprašajte za Severovo Pripravo po imenu. Zavrnilo namoestivo. Ako vas lekarna na more zalotiti, naročite jih od nas.

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO.	NIZKE CENE.
Moške obleke \$1.00	Ženske kilje 50c
Moške suknje \$1.00	Ženske dolge suknje \$1.00
Jopiči 50c	Ženske obleke \$1.00

The DAMM DRY CLEANING Co.

Cent. 739-W 1574 E. 55th ST. East 2024
A. J. DAMM, poslovođa.

JOSIP ŽELE,

6108 St. Clair Avenue.

SLOVENSKI pogrebni zavod, zaloga pohištva, pečij in barv. Kotije in avtomobili za poroke, krste in druge prilike.

Se priporoča narodnim Slovcem za naklonjenost in podporo! Posredstva vedno točna in poštena.

ALI STE ŽE PONOVILI NAROČNINO? SAMO \$2.00.

Tel. Princeton 1835-1.

FRANK ČERNE,

SLOVENSKA TRGOVINA

S FINIMI URAMI, DIAMANTI, GRA-MOFONI, SREBRNINO IN ZLATNINO.

6034 ST. CLAIR AVE.

Kadar želite kupiti dobro uro in drugo slatnino, Columbia grafona, ploče v vseh jezikih, posebno importirane slovenske ploče iz stare domovine ter vse to stroko spadajoče predmete, obrnite se zaupno na svojega rojaka. Prodajam tudi na mesečna odplačila. Točno poplavljanje ur, slatnine in grafonov. Vseko blago je jamvano.

J. S. Jablonski,

Slovenski fotograf

6122 St. Clair Ave.

4014 Broadway

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po niskih cenah. Za \$3.00 vrednostnih slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastoj.

VSE DELO JE GARANTIRANO.

SLOVENSKO PODJETJE.

Zavarujem proti ognju in drugim nevarnostim.

POBORNOST! Varnostni bondi za družinske vred-nike po 25c od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Pojmanila in naravni zastoj.

AUGUST HAFNER,

1203 Norwood Road.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Inkorporirana v državi Ohio leta 1914.

Predsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: PRIMOS KOGOL, 1053 East 61 Street.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1053 East 62nd Street.
Blagajnik: JERNEJ KNAUS, 6129 St. Clair Avenue.
Zdravniki: JAMES M. SELIČAR, 6127 St. Clair Avenue.
ODBORNIKI: Frank Jakšič, 3922 St. Clair Ave. Josip Russ, 1306 E. 55 St.
 Frank Zorič, 1355 E. 55 St. Frank Černe, 6034 St. Clair Ave. Anton Grdina
 6127 St. Clair Ave. Ignac Smuk, 1192 Norwood Rd. Anton Oštr 1188 E. 61 St.
 Zvesto glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"
 Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice naj se pošiljajo na glavna tajnika.
 Pisarna glavnega urada se nahaja na 1052 E. 62nd Street, prvo nadstropje, zadaj. Cuy. telefon: Princeton 1278 R.

Nadaljevanje iz 2. strani.

tudi pomagali Krese. Ko sta prišla do obdolženčevga plotja, je Krese, naslonjen na svojo lopato, Blaža vprašal: "Kaj sem jaz za ena poba?" V tem trenutku je obdolženec na koncu z obema rokama pograbil svoj strugaj ter zamahnil proti vratu Kreseta s tako silo, da mu je presekala vse žile do vodnice, kar je imelo za posledico, da je Krese v malo trenutkih izkavrel in umrl. Obdolženec dejanje v celim obsegu priznava ter se izgovarja s tem, da je mislil, da ga bo Krese z lopato, ki jo je imel v roki udaril. Da si nista bila s Kresetom nič posebno dobra, sledi že iz tega, da se je iz obdolženca, ki je bil razburjive narave večkrat norčeval.

Porotniki so soglasno vprašanje na uboj potrdili. Ker so bile olajševalne okoliščine v premoči, je državni pravnik predlagal milo kazen. Sodisce ga je obsodilo na 3 leta težke ječe, poostreje z 1 postom in trdim ležiščem vsakega četrtleta.

Drobne vesti iz štajerskega. Umrl je v Mariboru Kar. Pikel, izdelovatelj cementnih cevi ter svetnik graške trgovske in obrtne zbornice. — Iz Maribora. Obesil se je v kaznišni: 16meci sin Matevž Zaler iz Oršovec pri Zg. Radgoni. — Iz Vuhreda. Umrl je Janez Merkač v starosti 30 let. Bojeval se je pod očetom Radeckim v Italiji in je ostal do pozne starosti izvanredno čil in zdrav.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi za mesec november, 1913. Asement No. 1.

DOHODKI							STROŠKI			
Društvo.	Skupni dohodki	Posmrtni asement	Bolniški asement	Upravni sklad	Prispepnina	Pl. knjizice	Skupni stroški	Bolniška podpora	Posmrtnina	Vrh. zdravnik
1	204.88	204.88								
2	2.00	2.00								
3	1.11	1.11								
4	8.08	8.08								
5	36.05	36.05								
7	1.45	1.45								
9	47.19	47.19								
12	2.36	2.36								
14	27.94	27.94								
17	3.05	3.05								
Skupaj	334.11	334.11								

Asement No. 2.

DOHODKI							STROŠKI			
Društvo.	Skupni dohodki	Posmrtni asement	Bolniški asement	Upravni sklad	Prispepnina	Pl. knjizice	Skupni stroški	Bolniška podpora	Posmrtnina	Vrh. zdravnik
1	321.60	321.60								
2	23.00	23.00								
3	22.83	22.83								
4	84.53	84.53								
5	48.95	48.95								
6	28.25	28.25								
7	38.93	38.93								
8	25.08	25.08								
9	76.62	76.62								
10	116.79	116.79								
11	38.18	38.18								
12	36.98	36.98								
13	25.31	25.31								
14	63.01	63.01								
15	10.45	10.45								
16	21.03	21.13								
17	57.32	57.44								
18	1.35	1.35								
Skupaj	941.31	941.31								

OPOMBA:—Računi nove reorganizirane zveze se bodo od sedaj redno vsak mesec priobčevali, zadržek je bil, da se niso računi že od kraja začeli priobčevati, ker niso bile knjige za gl. urad in krajevna društva oddane na posamezna društva, h koncu meseca avgusta so bile vse knjige oddane in se bodo začelo redno poslovanje Zveze. Certificirati se že izdajajo in sicer po zaporednih številkah, tak pride na vrsto.

MOST.

Cene našemu domačemu naravnemu novemu vinu, oziroma mostu so sledeče:
 Concord, sod 50 gal. ...\$16.00
 Niagara, sod 50 gal. ...\$18.00
 Catawba, sod 50 gal. ...\$22.00
 Delaware, sod 50 gal. ...\$25.00
 Naše vino, ki je vsakemu odjemalcu po svoji pristnosti dobro znano, je delano iz najboljšega grozdja iz Euclid bregov. Kdor želi čisto domačo kapljico naj ne pozabi obrniti se na nas.

Vsak naročnik ima pravico biti pri preži, kadar se njegovo vino preša. Vino pripeljemo vsakemu na dom. Za obila naročila se priporoča prva slovenska družba.

The Ohio Brandy Distill. Co.
 6102-04 St. Clair Avenue.
 Cleveland, Ohio.

Potrebuje krojača, ki zna rezati blago in šivati moške obleke. Vprašajte Geo. Matijakco, 6319 St. Clair ave. (77)

Slovenka išče službo za hišna ali v kuhinji. 1123 Addison Rd. (78)

Izurjena šivilja se priporoča za vsakovrstno šivanje. M. Boltavzar, 1164 E. 58th St. (78)

Resnične slike iz vojske.

V petek, 25. sept. in v soboto 26. sept. se bodo kazale v (Norwood Theatre, 6210 St. Clair ave, resnične slike iz sedajne grozovite evropske vojne. Videti boste mesto Louvain, katerega je sovražnik z velikanskimi topovi podrl, videti boste druge vojne zanimivosti. V petek 25. sept. je gledališče odprto ob 5. popoldne, v soboto 26. sept. pa ob 2. popoldne. Jalko zanimivo. Samo roc vstop.

Soba se da v najem, opremljena ali ne, za enega ali dva fantov. Fr. Zabolcar, 1284 E. 55 St.

Anton Kolar Jr.

CAFE CARNIOLA - SLOVEN. GOSTILNA

3222 Lakeside Ave.

DOBRA POSTREŽBA Z NAJBOLJŠIMI PIJACAMI IN SMOCKAMI.

Naznanilo in opomin.

Čenjenemu občinstvu naznanjam, da bom radi smrti mogega moža Tomaža Jereb na 1287 E. 55th St. vzdrževala gostilniško obrt še nadalje ter storila vse v moji moči, da poistrežem vsem obiskovalcem kot do sedaj z najboljšimi pi-jacami, itd.

Opominjam pa tem potom vse one, ki imajo od mojega ranjkega kako posojilo ali dol-gove, da se oglasijo pri meni najprej v 14. dnij, ker moram povzeti druge korake, kar pa nikomur ne želim. Zato upam in želim, da prizadeti uposte-vajo zgorenji opomin. Josipina Jereb. (76)

VABILO.

Dr. Složne Sestre, št. 120 SSPZ vabi na prvo domačo zabavo dne 27. sept. svoje članice in vse prijateljce cenj. družtev. Vstopnica za osebo \$1.00 v spremstvu \$1.50. Vstopnice se dobe pri sestri Jennie Lauššin, 6303 Glass ave. in pri Jen-nie Puncuh, 1386 E. 43rd St. Zabavni večer se vrši v Grd-novi dvorani.

Ob 7. zvečer je skupna večer-ja, potem domača godba in ples Srečkanje za mladega janjčka in lepega purmana. Ob polnoči pa največ zabave in smehu — polstertanc. Pridite vsi, za-bave dosti za mlade in stare. Priprničani bodite, da boste vsi najbolje postreženi. Za obilno udeležbo vabi Odbor.

Naprodaj v Collinwoodu posestva in zemljišča (loti) prav po nizki ceni. Slovenski prodajalec Josip Vidmar, 15217 Luknov ave. N. E. blizu šole. (37-14-36-15)

Priporočilo.

Slovenec se priporočam kot izurjena šivilja, ki izdeluje vse ženske obleke po nizkih cenah in najnovejši modi. Agnes Barkevec, p. d. Krešal, 1383 E. 55 Street. (78)

Bolje kot zdravniki.

Mr. John Drahota pravi v svojem pismu: Moja žena je bila neprestano bolna, toda odkar je začela rabiti Trinerjevo ameriško grenko vino, se dobro počuti in je zdrava. Za njo je bilo Trinerjevo ameriško grenko vino boljše kot zdravniki. Vam udam John Drahota, Sa-rona, Wis. — Mi smo jako ja-ko hvaležni za to pismo, k ka-teremu bi še pristavili, da je to vino popolnoma čisto in da ima najboljšo uspehe v mno-gih boleznih, ki se lahko ozdra-vijo brez zdravniške pomoči. Če se naenkrat slabi počutite, če zgubite apetit, imate težave po jedi, če bruhate ali ste splošno slabi, to zdravilo se tedaj priporoča. Po lekarnah. Jos. Triner, 1333-39 So. Ashland ave, Chicago, Ill. Rabite Tri-nerjev liniment pri mišičnih bo-lestih. Cena 50c po pošti 60c.

Lepi vinski sodi od žganja so na prodaj. Vprašajte 1321 E. 40 Street. (77)

1000 pletenih jopičev (sweaters) mora biti razprodanih.

Radi pomankanja prostora sem prisiljen razprodati večino moje zimске zaloge in sicer v najkrajšem času. Vsa zaloga najfinejših in volnenih pletenih žaketov (sweaters) za žene in dedice, za može in fante, mora biti razprodana in to po najnižji tovarniški ceni. Pri tej pri-liki dobite vse ženske in otroč-je suknje, kakor tudi obleke z žaketom po skrajno znižani ce-ni.

Pri kupovanju pazite vedno na to, da dobite za vaš precej teško zasluženi denar najboljše blago po najnižji ceni in vse to lahko vedno dobite pri meni. Za obilen obisk in podpiranje moje trgovine se najtopleje pri-poročam in vam bom tudi ved-no hvaležen.

BENO B. LEUSTIG,
 6424 St. Clair, blizu Addison.
 P.S. Izrežite ta oglas in prime-site ga s seboj. Če kupite jopič od \$1.50 naprej, dobite za 10c ceneje če kupite za \$5.00, do-bite za 25c ceneje, če odklate ta oglas pri kupovanju. (82)

Staro zanesljivo in okusno vino

še vedno lahko dobi-te pri spodaj podpi-sani v vsaki količini. Na razpolago je še mnogo finega starega vina po \$1.00 galon, in se priporočam ro-jakom za cenjena na-ročila.

Novo vino

bode tudi letos v pol-ni zalogi in še obil-neje kot druga leta. Naša vinska trgovina je znana rojakom po celi Ameriki kot za-nesljiva in točna.

STISKALO SE BO LETOS SLEDEČE GROZDJE:

Črno, katavba, Niagara, Delaware, Rising in druge fine vrste.

Vsem starem odjemalcem se priporočam v obila naročila, objednem pa se priporočam tudi novim, ki dosedaj še niso poskusili pri nas

Frances Lausche,

6121 St. Clair Ave.
 CLEVELAND, O.

Pozor!

Elgin, Waltham, Hamilton, Illinois in druge fine ure, vseh mer in vse garantirane, da ste popolnoma zadovoljni. Popol-na izbira in zaloga diamant-ov, srebrnine in zlatnine in finega stekla po najnižjih ce-nah. (77)

Wm. Friedberg,
 6516 St. Clair ave.

PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim Slovencom in Slovenkam se najtopleje pri-poročam v nakup vsakovrstne ženske kako tudi otročje gnto-ve obleke. Kakor vam je zna-no, imam v zalogi vedno čisto, sveže in moderno blago, in ker se držim starega pregovora, da boljši so mali in gosti dobički, kakor veliki in redki, zato je dobite vsako vlagjo po vedno nižji ceni kot drugje.

Za neveste imam vedno naj-lepšo izbero finih in modernih poročnih oblek, vencev, šljaj-jev in vse drugo po vedno nižji ceni kot kje drugje. Za obilen obisk in podpiranje mojega poduzetja se najtopleje priporo-čam in vam bom tudi vedno hvaležen.

BENO B. LEUSTIG,
 6424 St. Clair ave. blizu Ad-dison Road. (74)

Slovenska in hrvatska zlatarska trgovina.

V zalogi so ure vsake vrste, fine verižice, jamčene 15 let, čisto zlati priviski. Jednotni znaki gra-fotni, pl. žice iz stare domovine in drugih jezikov.

Ako želite kupiti zanesljivo blago pri lite ali pišite meni, ker bode to boljše p str-ženi kot pri kakem t jcu. **Blago jamčeno**, in se vzeme nazaj, če ni po v. lji ali se popra-i.

Cene grafofonov od \$13 do \$500. Če narobite gra-fon za \$13 dobite 5 slovenskih plošč, za \$20.00 dobite 8 plošč, za \$25, \$5 in 50 grafofon do-bite 12 plošč brezplačno.

Sprejemam vsakovrstne ure v po-pravilo in druge stvari, kar se tiče moje trgovine. Trgovina se nahaja nasproti Lake Shore banke.

Josip Marinčič,
 5409 St. Clair Ave.

JOHN ZAKRAJSEK,

prevažna pohištvo in opravlja splošna ekspresna dela. Preva-žam vsakovrstne stvari, kakor pesek in drugo. Postrežba prve vrste. Pokličite telefon Prince-ton 1759 R. Stanovanje 951 E. 70th St. (84)

Pozor prijatelji vina.

Priporočam se vsem starim odjemalcem za vino in prijazno vabim tudi nove odjemalce za obilno naročitev leto-nje vinske kapljice.

Grozdje je letos jako čisto in okusno ter se bo dalo narediti boljše vino kot kdaj prej, to-rej bom imel več vina in boljše kot prej.

Imam dve novi preši in lahko vsem naročni-kom hitro in poceni po-strežem.

JOSIP BIRK,

6006 St. Clair Ave.

FRANK BRICEL

Slovenski ekspresman.

Prevažam vsakovrstne stvari, postrežba točna in zanesljiva. Oglašite se na 6026 St. Clair ave. ali telefonirajte Princeton 1274 R. (100)

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK.

Dr. A. A. Kalbfleisch,
 6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvat-sko. Točna postrežba. Časo-pisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravni-ki urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
 Od 9:30 do 11:30 dop.
 Od 1:30 do 5:00 pop.
 Od 6:00 do 8:00 svečer

Telefon urada:
 East 408 J.

Telefon stanovanja:
 Eddy 1856 M.

Ali poznate te ljudi?

Če vam vaš prijatelj ali vaš sosed pove, da je bil ves let bolan, da je obupal nad zdrav-niki in nad zdravili, da je po-tem ozdravel v nekaj tednih in sicer radi načina našega zdrav-ljenja, in da sedaj dobro spi in ima slast, da je popolnoma zdrav in z veseljem dela.

ALI BI MU VRJELI?

Vprašajte:
 M. Antončič 1026 E. 61st St.
 A. Arndorff, 1171 St. Clair ave.
 A. Akalić, 8317 Pulaski ave.
 Louis Cat, 1043 E. 61st St.
 Geo. Boč, Massillon, Ohio.

Ti so samo nekateri izmed stotin, katere smo ozdravili. Stotine pisem od oseb, katere smo ozdravili, je na vpogled v naših uradih od ljudi, ki so prišli v to mesto kot

ZADNJE ZAVETIŠČE da OZDRAVIJO

Mi vsak dan odpošiljamo iz našega urada ljudi, ki so se ozdravili. Da, ozdravili, da ostanejo zdravi, močni in zdravi moške in ženske.

V naših uradih ne vprašuje-mo samo, pač pa preiščemo ce-lo vaše telo. Mi pogledamo v notranjost vašega telesa z X žarki, preiščemo vašo kri s mikroskopom. Mi ne ugibamo, pač pa takoj povemo, če more-te ozdraviti ali ne.

Frank Glavic, 5123 Bragg Rd. pravi, da je veselo ozdraviti pri nas, ker ni noža in nič ča-sa izgubljenega pri delu.

Naši uradi so najbolj pripravi za zdravljenje vseh kroničnih bolezni, revmatizma, nervoz-nosti in krvnih bolezni, kakor bolečin v grlu, pljučah, šled-ou, jetrah in mehurju. Zdravi se tako kot v velikih sanatori-jih v Evropi. To zdravljenje dobite samo v uradu

DR. L. E.

SIEGELSTEIN

PERMANENT BLDG.

746 EUCLID AVE. BLIZU 9. CESTE.
 CLEVELAND, OHIO

Pozor!

Ameriški rojeni in naturalizirani državljani!

Večje važnosti je za vas, da volite letos 3. novembra kot če de-late isti dan, brez ob-zira kateri stranki spadate.

National Drug Store!
 Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S poselno skrbnostjo izdeluje-mo zdravniške predpise. V za-logi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

Čedna in snažna soba se odda v najem za enega fanta. 1075 E. 64th St. (77)

Napredaj je dobra vinska stis-ka. 4203 Buckely ave. S. W. (76)

Slovenka išče službo za hišna dela. Vprašajte Mary Strubelj, 3109 St. Clair ave. (77)

NEVESTA Z MILLJONI.

(Nadaljevanje romana "Graf Monte Cristo" in nadaljevanje romana "Vladar sveta")

Spisal Al. Dumas.

Poslovenil L. J. P.

"Ne," odvrne Richard. Jaz sem sam proti severu, če me ne boste spremljali."

"Kaj, ste znoreli!" zakliče Yerez, in jeza se pokaže v njegovih očeh. Ne delajte mi sitnosti. Midva ostaneva skupaj. In če ne greste proste volje, —

"No, kaj bo potem?" vpraša Richard, ki se je medtem preprčil, da ga Yerez le za svoj osebnostni dobiček drži pri sebi.

"No, tedaj vas prisilim," odvrne Yerez. "Ne segajte po svojih pištolah. Mi smo močnejši."

"Bomo videli," zakliče Richard, ki je iz govora in obnašanja obeh adutov sprevidel, da zopet igrajo z njim nesramno igro. Richard zgrabi za puško in nameri na Yereza in reče:

"Jaz nisem vaš sluga. Za trud, ki ste ga imeli z menoj, boste plačali. Pošteno dobiti vse, kar boste zahtevali, toda meni se ne ljubi klatiti se z vami, če kakih deset dni po teh krajih. Če hočete tukaj ostati, prinesite vam, jaz pa jaham naprej."

"Nobenega časa ne smeva izgubiti, Will!" reče Yerez svojemu spremljevalcu. "Primi za uzel!"

Tujec zgrabi za uzel Richardovega konja, toda Richard je bil spreten jezdec, ki je v trenutku obrnil konja in podrl tujca na tla. Potem pa spodbode žival in zdrija naprej, pa ne dolgo, ker v tem trenutku pade strel, konj se stegne lovičku, potem pa pade na tla. Richard se pri padcu ni poškodoval. Takoj prime za puščico, se obrne in zakliče:

"Ustrelil bom! Smatram vas za sovražnika, če se mi še en korak približate."

Yerez se glasno zasmeje. Richard pomeni, toda na konja. Potem pa sproži. Petelin se dvigne, toka strel ne pade. Richard poskusi z drugim petelinom, zopet nobenega strela.

Yerez se ponovno zasmeje in se približa Richardu.

"No, ali vidiš sedaj, mladič, da sem ti že prvo noč potegnil smodnik iz samokresa?" zakliče Yerez.

Krik jeze se oglasi iz ust Richarda. V tem trenutku je spoznal vse izdajstvo in hudobijo teh lopovov. Silna jeza ga pograbila.

"In čemu velja življenje, živ ne pridem tebi v roke!" zakliče, ko pokaže na bodalo. "Umori me, če moreš, toda živega me ne dobiš v roke."

V očeh mladeniča žari taka odločnost, da Yerez nehotno obrne konja. Toda Richard je imel pri tem čas, da je z nožem zabodel Yerezovega konja vstran, da se je konj silno vzvil, potem pa padel na tla.

"Zdravstvuj, Tonio!" zakliče spremljevalec Teksanca. Tu vidim prihajati ljudi, s katerimi ne bi rad imel opraviti."

Potem pa obrne tujec konja in jaha nazaj naravnost v oni smeri, odkoder je prišel z Yerezom.

Medtem pa so se tuji jezdeci toliko približali, da je Richard med njimi prav razločno spoznal Wolliya. Yerez postane ves bled od strahu, ko vidi jezdec komaj petdeset korakov od sebe. Potem pa prime za svojo puščico za pasom. Naenkrat pa se hudobno zasmeje in zopet spravi puščico.

"Ti si kriv tega, ti pes!" reče obrnjen proti Richardu. "Toda kesal se boš tega!"

"Pravi so!" zakliče zdajci Wooly svojim tovarišem. "Pri- mite ju!"

"Kar se mene tiče, mene nič ne jezi vaš prihod," reče Richard možem, ki so najbrž pripadali kakemu kavalerijskemu oddelku armade južnih držav, kajti nosili so uniforme. "Prav-

kar sem se branil proti temu možu, ki me je silil, naj ga spremljam."

Kdo je bil oni tretji, ki je pobegnil preko polja? vpraša načelnik čete, dočim skočijo trije jezdeci s konj in zvežejo Yereza ter Richarda.

"Prijatelj tega moža," odvrne Richard.

"Torej smo vaju dobili!" reče zdajci Wooly, ko škodoželjno gleda Yereza. Prokleti morike — dobil boš svoje plačilo, in prav gotovo od moje roke."

"Jaz ne vem, kaj govoriš, Wooly," odvrne Teksanec z mirnim mirom. "Umoril nisem nikogar. Da sem šel po denarje k Goshierju, no — mislim da bi ti isto storil."

"Kapitana si umoril — v spanju si mu vrat prerezal, prokleti lump!" se huduje Wooly.

"Tega jaz nisem storil," odvrne Yerez. "Ta tukaj, ta je kapitana umoril. Saj je imel tudi največ vzroka za to."

Richard je malodane otrpil. Torej to je bila kri, katero je videl na roki Teksanca! In zato je Yerez poslal Richarda iz kočice z izjavo, da mora nočeti nekaj narediti. Mladeniču se kar zgorelo pred očmi. In na strani morilca je spal že toliko časa!

"Torej ta je bil? Mogoče!" reče Wooly. "No, saj se bo dokazalo."

"Pri Bogu!" zakliče Richard razburjen, toda odločno, "jaz nisem kriv umora. Prvič sedaj zveš o tem umoru, katerega nisem jaz povzročil, dasi je bil kapitan moj sovražnik."

"In jaz njegov prijatelj, naj bi ga umoril?" reče Yerez. "Ne, ogoljufal bi ga že, in to je nekaj drugega, kajti on je mene tudi ogoljufal. Toda umoril ga je — tega nisem storil. Richard je pravi morilec, in sedaj laže. Pa se bo že zvedelo."

"Naprej!" reče zdajci načelnik, ko hoče Richard še nekaj besedij spregovoriti. "In korakajta hitro, sicer vama pomagamo z biči!"

"Kar se mene tiče, Sir," reče Richard z največjim mirom načelniku, "prosim, da vsaj človeško postopate z menoj. Svest si nisem nobenega zločina, kar mi bo Mr. Wooly pritrdil. Proti svoji volji se nahajam kot igrača nesramnih ljudi, in hvaležen vam bom, če me prej kot mogoče pošljete v mojo domovino."

"In tvoja domovina je prav gotova v prokletih državah Yankeyev?" vpraša poveljnik mračnega četa.

"Da, rojen sem tam, in kroleklet je, kdor bi zatajil svoj rojstni kraj," odvrne Richard.

"Naprej, naprej, nobenega klepetanja več," prigajata zdajci načelnik. Prepovem vama vsako govorico. V Providence imata časa dovolj za pogovore."

"Dragega dne popoldne pridejo v Providence. Spravili so jih v neko gostilno in drugo jutro se je začela obravnava pred vojnim sodiščem, ki je obstojalo iz devetih oseb. Predsedoval je poveljnik, precej izobražen mož. Richarda so vprašali naj pove, kako je prišel v Providence. Njegova zgodba se je glasila tako čudno, da se je na ustnih mnogih poslušalcev pojavil zaničljiv smeh. Najbolj važni deli pripovedovanja je bil seveda beg iz bajona. Predsednik sodišča mu je potem postavil vsaj vprašanj glede mrtvega Stauntona. Richard je ponovno zatrdil, da on nikakor ni kriv umora. Potem so pa poklicali Yereza pred sodnijo."

"Teksanec je prav resnično pripovedoval, kako je prišel v Toledo, kjer so ga zaprli. Le kajti nosili so uniforme. "Prav-

se gre za špijona Yankeyev. O tem ni hotel ničesar vedeti, da je Staunton le raditega obdržal Richarda, ker je z njegovo pomočjo upal bogat postati. S Stauntonom je bil prijatelj. Toda ko mu je Richard obljubil silno bogastvo in desetisoč dolarjev v Providence, tedaj se je dal zapeljati, da je pobegnil in je služil Richardu za vodnika. Yerez je najprvo odšel iz bajona, in dve uri za njim Richard. Najbrž je mladček med tem časom umoril kapitana. Iz nadaljnega pričanja se je dognalo, da je Yerez potegnil v resnici pri Goshierju \$10.000 in pri njem so našli tudi listino Stauntona."

To je pričalo proti Yerezu toda Richard je kljub temu s strahom opazil, da so sodniki bolj naklonjeni Teksancu kot njemu.

"Gospoda," reče Richard kočno, "marsikdo izmed vas se je smejal, ko sem mu pripovedoval svoje nenavadne dogodke. Toda pri razpravi je bilo potrjenih mnogo mojih izpovedb. Deset tisoč dolarjev je v resnici poslal moj oče in poleg tega denarja je gotovo prišlo kakšno pismo, katero bi se moralo prebrati pri obravnavi."

"Da, pismo smo odvzeli Yerezu," reče zdajci načelnik, "toda v njem ni ničesar posebnega. Mr. Everett naznanja, da bo poslal svojega uslužbenca, ki se bo nadalje pogajal s kapitano Stauntonom."

Sledila so nadaljna pričkanja, in končno je predsednik sodišča odločil:

"Meni se zdi, da sta oba umor skupno izvršila, in sedaj zvrčata krivdo eden na drugega. Najbolje je, če oba obsodimo."

Smeh med množico priča, da je jako zadovoljna s tem predlogom.

Richard je sedaj uganil, da je njegov položaj veliko bolj nevaren kot je pa mislil. Govoriti je hotel, toda glas mu je odpovedal. V istem trenutku pride tukaj neki vojak in izroči poveljniku kso papirja.

"Nedolžen sem," zakliče Richard. "Naredite, kar vam vest velevala, toda Stauntona nisem umoril. Mogoče vam bo mož kaj več povedal, pri katerem se je Yerez hotel skriti. On mora stanovati v okolici, kjer sva bila ujeta."

"Njegovo pričanje, kar se tiče umora, ne more imeti mnogo pomena," odvrne polkovnik. "Toda takoj zaslisiš drugo pričbo. Mož, katerega je vaš oče poslal, je dospel, in pride takoj v dvorano."

Mraz strese Richarda. Koga neki pošilja njegov oče? Pa vendar ne ravno njega; —

Tu stopi v sobo neki gospod v potni obleki. Vsa kri stopi Richardu v glavo. Bil je vitek moč bledega obraza — Ralf Petov!

Kolikokrat je Richard mislil na trenutke, ko bo stal svojnemu nasprotniku nasproti. On, ki je bil nedolžen, se je bal tega moža, ki ga je s satansko zvijačo preganjal. In zakaj prihaja ravno sedaj? Ali ne za to, da Richarda popolnoma uničiti? Mr. Everett niti slutiti ni, kakšenega izdajalca je poslal, da reši njegovega sina. Ni slutil, da je Ralf morilec in izdajalec, sicer bi ga gotovo ne poslal.

Ralf Petov izroči polkovniku pismo, katero slednji z veliko pozornostjo prebere.

"Jako toplo priporočilo, gospod kapitan," reče polkovnik. "Prosim, da se vsedete."

Richard, katerega je pričelo še bolj skrbeti, je uganil, da je prinesel Ralf Petov s seboj pismo katerega poveljnika upor- nih držav.

"Ali poznate onega moža, kapitan Petov?" vpraša povelj-

nik, ko pokaže na Richarda. Ralf dolgo gleda na tovariša iz svojih mladinskih let, katerega je tako silno sovražil, toda niti z mislo ne trene in ne izda svojega notranjega razburjenja.

"Ne," odvrne z mirnim, toda resnim glasom. "Kaj, ali ga res ne poznate?" vpraša polkovnik.

"Ne, prav gotovo ne, tega moža nisem še nikdar videl," reče Ralf in zmaje z glavo.

Richard stisne ustnice. Ni vedel, da je postal smrtno bled, in najbrž je to govorilo za njegovo krivdo.

"Čudno!" reče polkovnik. "Torej vam moram razložiti, zakaj se gre."

In v kratkih besedah je pojasnil polkovnik ves položaj in obtožbo umora.

"Vse to je sleparija, kakor sem že od kraja mislil," reče Petov. "Ko sem bral pismo nekega gotovega Stauntona, katerega sem pred nekaj leti parkrat videl, in ki je mojemu sorodniku, Mr. Everettu pisal, da moj prijatelj Richard Everett se živi, sem takoj dvomil, toda na prošnjo Mr. Evereta sem se podal sem, da poiščem tega Stauntona. Denar je poslal Everett naprej, ne da bi jaz kaj vedel o tem. Ne, ta mož tu ni Richard Everett, in ker se on izdaja za Richard Everetta, tedaj je po mojem mnenju goljuf, ki se je zarotil s Stauntonom, da dobi od starega Mr. Everetta kakoli mogoče denarja."

"In jaz ponavljam še enkrat, da sem pravi Richard Everett in da sem nedolžen umora Stauntona," zakliče Richard, ko dvigne roke proti nebu. "Bog ve, da sem nedolžen, in njemu izročam svojo usodo."

"V New Yorku bi ta gospod gotovo drugače govoril," reče Ralf.

"Da, v New Yorku!" zakliče Richard. "Peljite me tja. Tam se naj postavi Ralf proti meni. Toda ne bo se drznil, ker ima teške zločine na vesti."

Po teh besedah odpeljejo oba ujetnika v posebno sobo. Po četrturtnem posvetovanju so se sodniki zjedili, oba ujetnika so zopet pripeljali v sodnjo sobo in prebrala se je obsodba, ki se je glasila:

...da sta dva moža, katerih eden se imenuje Antonio Yerez, ki je po poklicu postopač, in drugi mož, nepoznanega imena, ki se napačno izdaja za pogrešanega Richarda Everetta, kriva umora kapitana Stauntona, da sta umor skupno izvršila, da sicer oba tajita umor, toda eden izmed njiju je moral biti morilec, in ker se nihče ni mogel zadostno opravičiti, in ker sta poleg tega oba sumičena, da sta špijona, sta v tem obsojena, da sta ustreljena in sicer popoldne današnjega dneva obpeti uri."

Yerez je obledel in se stresel. Tudi Richard je postal bled, toda miren. Hotel se je zagovarjati, toda govoriti ni mogel več kot da se je obrnil proti Ralfu Petovu in ga prosil, da naj mu stori samo to ljubav v življenju, da naznani njegovevemu očetu smrt.

Sodniki ga niso poslušali. Richarda odpeljejo v posebno sobo, pred katero stražita dva vojaka. Soba je bila v gorenjem nadstropju. Richard stopi k oknu.

Dolgo strmi mladenič skozi okno. Potem pa zakriči in prične jokati, da se moral vsakemu pri oknu. Skozi svoje solze vidi nekega moža pri vratih sosednjega poslopja, ki je večkrat dvignil roko, dokler ni postal Richard pozoren na njega. Bil je mož bledih las, pol siv od starosti. Zdajci zopet dvigne roko, in k Richardu v sobo pade hitro kot blisk krogelja. Roka tega moža je morala biti gotova in sigurna. Trd predmet pade na tla. Richard, ki je komaj še mogel misliti, se sklone in pobere, kar je padlo v sobo. Bila je kartečna krogelja, v papir zavita. S tihotimi rokami razvije Richard papir in bere.

"Toledo živijo! Ne obupajte! Rešili vas bomo. Zahtevajte, da pride k vam duhoven, in sicer katoliški. On vam natančneje pove vse."

Dolgo drži Richard ta papir v rokah. Bil je kot omamljen.

Ali ga nameravajo zopet speljati na led? Postal je nezavestno. Kaj če bi Wooly nastopil dedščino Stauntona in ga zopet hotel dobiti za sebe, da bi denar iz njega? Toda kako je mogel Wooly vedeti za geslo:

Dalje prihodnjič.

LAUBOV GOLDEN ROD KRUH

je narejen v pekarni tako čist, kakor od vaše matere, draga gospa. Okusen kruh, vsak hlebec zavrt v papir. Vsi grocerji.

The Jacob Laub Baking Company
499 LORAIN AVE.

OTVORITEV SEZONE!

Čenjenemu slovenskemu občinstvu nudimo naznanjan, da se je pričela jesenska sezona za ženske klubke. Kod dotedaj tako hočem tudi vnaprej vedno točno in dobro postreči vsem cenjenim odjemalkam.

V zalogi imam tudi vence, šopke in druga nakitja za neveste.

ROSIE STANKO Millinery

6303 ST. CLAIR AVE.

Odvizno je od vas da se prepricate, ako nam ne verujete, da je

PURE RYE WHISKY

čisto naravno 6 let staro žganje prve vrste in garantirano od Zjed. držav. Serial št. 54925.

Zahtevajte "66" žganje. V zalogi po vseh boljših gostilnah.

steklenica \$1.00

THE OHIO BRANDY DISTILLING CO'Y.

6102 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

Bell East 3377 W. — Cuy. Central 6678 R. — Plin in Kisik. Uradne ure od 9—12, in od 1—5. Ponedeljek, četrtek in soboto zvečer od 6—8.

Dr. F. L. KENNEDY, zobozdravnik. Dretje zob brez bolečin. Delo garantirano. Govori se slovensko in nemško. 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (23-46)

DELAVEC, St. 51 S. D. P. Z. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. na 6006 St. Clair ave. — Predsednik Frank Mikša, 1423 E. 21 St.; tajnik Louis Kveder, 6034 St. Clair ave.; blagajnik John Zalel, 1110 East 64th Street. Društveni zadržavnik za pristop po F. J. Kern. V društvo se sprejemajo slovenski od 16. do 55. leta. Za nadaljnia polnaila se obrnite na društveni odbor. 1. jan. 15.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolniške podpore na teden. Novoprijani član mora prineseti zdravniško listo prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pripravi pristop. Isto velja za članice. Rokaji se vabijo k obilnemu pristopu. 1. avg. 14.

SV. VIDA, St. 25. K. S. K. J. Imajo svoje redne mesečne seje v mesecu ob 8.30 sv. v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave.; tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St.; društveni zadržavnik J. M. Belikar, 6127 St. Clair ave.; Jer. Knaus, zastopnik člani se sprejemajo od 16. do 45. leta. Usmrtnina \$500 ali 1000 in \$6.00 bolni